

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in veljá v Mariboru brez pošiljanja na dom za vse leto 8 g. — k., pol leta 4 " — " četr " 2 " 20 "

Po pošti:
za vse leto 10 g. — k.
pol leta 5 " — "
četr " 2 " 60 "

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Oznanila:
Za navadno tristopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " 2krat,
4 " " " 3krat.
večje pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisk je plačati kolek (štampelj) za 80 kr.

SLOVENSKI NAROD.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Kranjske gimnazije pa národná ravnopravnosť, vladna pristranost pa nemškatarske namere.

Sans doute, la statistique s'occupe de chiffres; le chiffre en est l'élément principal; mais il n'y est pas l'élément unique. La statistique est aussi la science raisonnée de faits.

Compte rendu du travaux du 1. congrès général de statistique.

V Ljubljani, 30. junija 1870. — x. y.

Jako zanimivo bi bilo gledati v pretekle čase kranjskih učilnic. Videli bi, kako malo in slabo se je skrbelo za pravo izobraževanje naroda, kateremu so bile učilnice namenjene. Rajnki ravnatelj Nečásek je priobčil v programu kratko kroniko naše ljubljanske gimnazije. Njegova kronika pa je tako suhoparna, tako da gotovo deseti del tistih, ki so dotična sporočila v roke dobili, ni bral njegovega spisa. Manjka mu kritične roke. Zdi se mi, da zamrli ravnatelj v neugodnih časih ni hotel pretresovati in presojevati neugodnih stvari. Tudi jaz se ne bom spuščal v oddaljena stoletja.

Sestavljalcu tega spisa nista niti gimnazijski arhiv niti knjigarnica odprla svojih vrat; deloma najte tudi trkal ni. Sestavek političnemu listu namenjen in v naglici spisan se tedaj ne bo pečal s preiskavanjem, ali je bila ljubljanska gimnazija leta 1418. ustanovljena ali ne. Tú nas ne zanima dosti, kako je bila gimnazija l. 1563. prestrojena in uravnana po učnem načrtu, ki ga je protestantski stanovski kolegij l. 1578 potrdil. Obstanka protestantska gimnazija ni imela čez l. 1594. kajti l. 1596 (Arhiv I., stran 48) so se jezuiti vanjo vgnjezdili. Za časa očetov jezuitov se je slovenska vladnost v tej glavni deželi ravno tako spodrivala, kakor od l. 1773 do denašnjega dne; le da je v onih časih, ko je v njej znana „ratio et institutio studiorum“ preslavnega Neapolitanca Klavdija Aquaviva vse veljala, boj s slovenčino bil nevesten in okoren, — sedaj pa je natanko premišljen — sistematičen. Natanca zgodovina naše glavne gimnazije spisana v omenjenem smislu bi razkazovala žalostno národnó življenje, mali napredek v duševnem razvitu naših predgov, pokazala bi glavne vzroke zastanka Slovencev v občni in narodni izobraženosti.

Pa vse to na stran! Na strani naj tudi ostane, kako so Novomeščanje (po starem bom imenoval mesto kot prebivalce sedaj oficijelnega mesta Rudolfovo) 27. avgusta 1746 v posebni pogodbi s franciškanskim provincijalom Žiga Skrpinom ustanovili svojo gimnazijo — drugo v deželi — in jo o vseh svetih t. l. (3. nov. 1746) odprli. Tudi njena zgodovina zlasti iz prvih let bila naslikala marsiktero zanimljivo podobo iz meščanskega življenja. Ker smo Kranjci le v Ljubljani imeli znanicej, je pred 20 leti pri novi prenaredbi avstrijskih gimnazij le ljubljanska imela 8 razredov, novomeška pa le starih šest. Znani poziv nepozabljivega knjezoškofa Alojzija Wolfa (prosinca 1852) je sprožil misel v Novem mestu celo — višo gimnazijo ustanoviti, kar se je l. 1854 z ministerskim dovoljenjem, 3. junija, št. 4700. zgodilo. V pravoprihodno šolsko leto odprt 7. razred je rečeno leto vstopilo enajst učencev.

Da je skoraj 10 let kasneje (1862 in 1863) bila tretja gimnazija v naši deželi — niža gimnazija v Kranji — ustanovljena, omenil bom ob priliki pri statističnem pregledu naših srednjih šol.

Slediči statistični pregled bo razkazoval razne razmere naših srednjih šol, kakor so se zadnjih 20 let ustanovile ali spremišljale. Iz te dobe pa bo še posebno poudarjal zadnjih 9 let, ker bo primerjal in posjnoval številne razmere vseh treh gimnazij. Res da je v Kranji le niža gimnazija, ki se v mnogih primerjajih nikakor ne dá staviti poleg viših — Srazrednih gimnazij. Niža gimnazija pa bi po „osnovnem učnem načrtu“ ne imela učencev samo pripravljati za višo gimnazijo; temveč ona bi jih morala v slehernem učnem predmetu primerno izučiti in jih toliko občno izobražiti, kolikor je za nektere položaje človeškega društva potrebno, pa tudi dovoljno. Zato je v sled. č. primerjavnih kazah Kranjska niža gimnazija drugim višim uvrščena.

Še nekaj, predno začnem.

Cestiti čitatelji, prijateljski kot nasproti, našinci kot nemškutarji in Nemci naj se sestavek čitače odvajijo starih navad, prav za prav naših malomeških razvod. Brzajo naj se in naj ne kričijo preveč, ko bi sem ter tje moral kako osebo opisati ali vsaj toliko zazna-

movati, da bi čitatelji tu na tega, tam na onega mislili. Pretresaj stvari, ne omenjam ljudi! mi bodo rekli naši starokopitneži in strastni nemškutarji. Za Boga! ali se človeška dela dajo ločiti od ljudi? Nikakor ne, dokler bomo mi pozemeljski ljudje pretresovali in presejevali človeška dela, ki so je ljudje, ne pa kaka nadzemeljska bitja storila na naši zemlji! Res pravo je zadel ravno pred enim stoletjem nepoznani angleški pisatelj: „Measures and not men is the common cant of affected moderation; a base, counterfeit language, fabricated by knaves and made current among fools.“ Taka kritika, nadaljuje preslavni Junij v svojih pismih, ni za sedanje spridene družbinske razmere. Kaj pomaga razkazovati nespametne namere in skele ali škodljive in pogubljive naredbe, če tisti človek, ki jih nasvetuje ali zvršuje, ne ostane ne le brez kazni, ampak obdrži vso svojo oblast ter nas zasramuje in žali z mu skazano milostjo svojega vladarja (not only to escape with impunity, but even to preserve his power and insult us with the favour of his sovereign.) Te besede natanko značijo naš položaj in tako očitno kažejo na naše uradne in neuradne nemškatarske nasprotnike in celo na najviše vladne kroge naše uboge domovine, kakor da bi jih Junij ne bil na Angleškem za angleške razmere l. 1769 napisal, ampak l. 1870 na Kranjskem z ozirom na naše slovenske razmere.

„Zoper napake same na sebi se bojevati in nikakor ne dotikati oseb, zna biti prav varen boj, pa boj je s senco („to attack vices in the abstract, without touching persons, may be saf fighting indeed, but it is fighting with shadows“) je rekel stari Pope. Tedaj le zmerni in mirni nasprotniki našega naroda, ko bote v jasnem zrcalu ogledali svoje pregrehe zoper našo narodnost! Pa pustimo to poglavje, ki ga je krepki „Slovenski Gospodar“ že pred tremi leti razpravljal. Res da njegove besede niso povsod, še celo v naših domačih krogih ne obrodile zaželenega sadu, pa nikdo vsaj se ni drznil jih očitno spodbijati in jim se ustavljal.

Kdo piše „Slovenskemu Narodu“ sestavke o kranjskih gimnazijah, vprašajo nemškutarji? Kdo je ta — x y — ? Prazno vprašanje! x y ostane x y, če se

Listek.

Dobrovskij.

Novela.

(Svobodno po Aleksandru Puškinu, J. J.)
(Dalje.)

„Kaj dela oče? — kje je — kako mu je? — V taistem hipu počasno stopi v prostorno sobo visoka starčeva postava bleda in suha v nočni obleki. „Kje je Voládko, kje je moj sin?“ reče s slabim glasom in sin je bil očetu na prsih, brez besede. Veselje je bilo starca preveč pretreslo, bil je vedno slabši, noge so omahovale in gotovo bi se bil zvrnil, da ga ni Vladimir obstregel.

„Kako more vendar s postelje zlesti“ mrmra stará Jegorovna, „komaj ga noge nosijo, a mora povsod biti.“ —

Nesó starca zopet v spalnico. Prizadeval si je s sinom govoriti, a misli so se mu mešale v glavi in besede njegove se niso vezale. Obmolkne in trdo zaspí. Vladimir je bil zelo ginjen. Uravnal si je stanovanje v očetovi spalnici.

Četrto poglavje.

Nekoliko dni je bilo preteklo in mladi Dobrovski je hotel očetova posla urediti; a starec ni mogel nicensa pojasniti in kacega pooblaščenca ni nikdar imel. Preiskovaje očetove papirje najde Vladimir dopis predsednikov in črež očetovega odgovora. Vendar iz tega ni mogel razvideti uzroka pravde, tedaj sklene čakati in zanašati se na pravičnost stvari same.

Med tem je bil stari od dne do dne slabši. Vladimir je sprevidel, da oče kmalu umrje, ni se genil od njega, ki je bil ves kakor otrok postal.

Tako je bil doloden obrok pretekel in apelacije ni oihče vložil. Kistenovka je bila zdaj last Trojekurova. Žabaškina pride s prikloni in voščili, vprašuje, kedaj boče prevzeti pridobljeno posestvo, ali sam, ali morda po pooblaščencu. Trojekurov ostrmi. Dobičkarstva pri njem ni bilo, le maščevalnost ga je dočel gnala, vest se je zdaj oglašala. Žal mu je bilo, ker vedel je, v kacem položji je njegov nasprotnik. „Spravi se mi s pota“ zagrimi Žabaškino, kteri videč da ni gospod dobre volje hitro pete odnese.

Takov ukaže Trojekurov napreč in se pelje proti Kistenovki. Sklenil je bil spraviti se s sosedom. Stari ročal. Družina so med seboj govorili o čudnih rečeh.

bolni Dobrovski je baš pri oknu sedel in gledal prislonca. Rudečica mu oblije smrtno bledi obraz, oči se svetijo in neločljive glasove iz sebe daje. Sin je tačas gospodarske računske bukve pred seboj imel, sklonil se po konci in strahoma opazil spremembu na očetovem lici. Bolnik kaže s prstom skozi okno, jeza in strah se mu na obrazu bere. Trudi se vstati — vstane — pada. Vladimir skoči k njemu — starec se ne gane.

„Hitro, hitro, v mesto po doktorja“ vpije Vladimir strežaju, ki je bil v sobo stopil.

„General Trojekurov želi z vami govoriti“ reče strežaj.

Vladimir ga pogleda s strašnim pogledom. „Reci generalu Trojekurovu“, vpije, „naj se brez pomude od takaj proč spravi, če ne, ščuval bom pse nanj — ven!“

Strežaj hiti vesel iz sobe in natanko izvrši gospodarsko dovo povelje. Trojekurov je še na drožki sedeč čul je bil že zunaj vrtnih vrat, ozre se na voz, pogleda še enkrat na okno, kjer je prej stari Dobrovski sedel — in ne najde ga več. Jegorovna je stala vsa osupela na stopnicah in je bila pozabila, kaj je gospod načelnički spolnici.

mu prav ni treba nikakor niti bati niti sramovati podpisati svoje polno ime. Sestavek bi s podpisanim imenom ne dobil le za las več veljave, pa zgubil bi tudi ne za las vrednosti, če je sploh sam na sebi kaj ima. Za me besede in sestavki, pod katerim je to ali ono ime tako zvanih veljakov podpisano, niso še sveti evangelij, če se mi sami na sebi prazni ali abotni zdé; saj privilegijo nezmotljivosti denes (30. jun.) še nikdo skazati ne more. Pomislite gospoda! je rekel Galilej svojim nasprotnikom, da v zuanstvenih stvareh besede tisoč še tako veljavnih ljudi ne veljajo toliko, kakor najpohlevniša razsodba enega samega moža.

Učitelji in šolski nadzorniki me znajo zavrniti s staro zabavljivko: „črevlje sodi naj kopitar“! Tudi to me ne straši, ker pri meni tudi profesorska diploma ali pa vladni dekret nimata veljave same na sebi. Ko bi moje številke, premnoga razkazala napačna bila, ko bi jih napačno razvestoval in presojeval, naj jih učitelji in uradniki popravijo meni in čitateljstvu na korist. Nikakor se bi pa ne dal oslepiti praznim besedam, pod katerimi bi stal mogočni podpis: ein Gimnasial-lehrer, ali če bi dolični profesor celo svoje popolno ime podpisal.

Mene le vodi pravica in resnica, in kar skazati ne morem, tudi na očitni oder ne stavim. Nam Slovencem se dosedaj v boji za naše narodne pravice ni treba potegovati z zviačami in sleparskimi pripomočki, ker nam resnica podaja na kupe neskrunjene orožja. Veljajo tedaj le dokazi proti dokazom! Meni veljajo črez vse besede obče znanega učenjaka ranjkega Arago. Upam, da mu bodo tudi naši narodni nasprotniki in nemškutarji pritegnili, ki se neprehomoma s svojo inteligenco bahajo. „Pour moi“ — pravi preslavni prirodnik in astronom, — „pour moi le droit d'examen et de discussion est la plus précieuse conquête de la philosophie et de la civilisation moderne.“ Le tistemu nadaljuje, se bo občinstvo smejalo, (Celui-la seulement s'expose à la risée publique —) ki kako stvar brez vse druge podlage, brez vseh dokazov le z golimi besedami trdi. — Le terrain de la discussion doit être entièrement libre pour tous et contre tous. On fera bien de montrer la même tolérance à l'égard de Newton, de Lavoisier, de la politique — quand il en surgira“. Ti odstavki bodo vsestransko in dostojo branili stališče xy-na. Začnimo!

Vojvodstvo kranjsko obsega 181.42 širjaskih zemljepisnih milij (173.57 □ a. m.) in ima kacih 486.000 ljudi. Zadnjih 20 let se površje naše dežele ni niti zmanjšalo niti povekšalo, število prebivalcev pa se je za kacih 40.000 pomnožilo. Leta 1851 so jih pri sicer nenatančnem občnem popisovanji našeli 446.375. Znano je tudi število prebivalcev od 1. 1857. Ker so pred tem bolj natančnim popisom ljudstva kakor kasneje do sedanjega leta natanko priobčevali število umrlih in novorojenih, dá se za vsaktero leto preračunati število vseh prebivalcev, vsaj približevanje se pravemu. Po tem

takem bi bilo konec preteklega leta vseh okoli 486.000. Le škoda, da naši počasni uradi še niso priobčili zneska zadnjega ljudskega popisa od 31.12. 1869. Hrvaška je že pred 2 mesecema dognala in priobčila glavitna števila. Pa kaj so našim birokratom manjna dela, ker so se tedne in tedne s političnimi agitacijami za zadnje volitve vsopihali!

Razdelimo naše gimnazije med prebivalce in obseg naše dežele:

Leta	Gimnazije		Ena gimnazija pride na		1 viša gimnazija na	
	viši	niže	□ z. m.	prebivalc.	□ z. m.	prebivalc.
1851	1	1	90.71	223.000	181.5	446.375
1855	2	—	90.71	225.000	90.71	225.000
1863	2	1	60.47	156.800	90.71	234.400
1869	2	1	60.47	162.000	90.71	243.000

Poprejšnja stoletja kažejo, da je vlada nas enako zanemarjala. Leta 1780 je bila poleg ljubljanske le v Novemmetu še petrazredna šola (od 1777—1819 je imela le 5 razredov); tedaj je prišla 1 gimnazija na 91 □ m. pa na 184.000 prebivalcev.

Leta 1818 1 gimnazija na 91 □ m. pa na 188.000 prebivalcev.

Leta 1848 1 gimnazija na 91 □ m. pa na 234.000 prebivalcev.

Te razmere so bile že tačas dosti slabše kakor v sosednjih deželah; kajti leta 1818 je imela Koroška 1 gimnazija na 94 □ m. pa na 135.000 ljudi.

Leta 1818 je imela Štajerska 1 gimnazija na 81 □ m. pa na 153.000 ljudi.

Leta 1848 je imela Koroška 1 gimnazija na 94 □ m. pa na 160.000 ljudi.

Leta 1848 je imela Štajerska 1 gimnazija na 81 □ m. pa na 201.000 ljudi.

Leta 1848 je imela Primorska celo 1 gimnazija na 48 □ m. pa na 175.000 ljudi.

Sedanje gimnazije nikakor ne zadostujejo naši deželi. Vlada pa tudi sedaj ne meri vsem pokrajinam z enako mero. Tako ima Tirolska 8 gimnazij na 870.000 prebivalcev, tedaj eno višo (gimnazijo) na 65 □ milij pa 108.000 ljudi, in Dunaj z 620.000 ljudi ima letos poleg 7 realk, 7 gimnazij: 5 državnih in dve mestne, in drugo leto bo država na svoje stroške ustanovila še osmo višo gimnazijo; tedaj pride tam 1 gimnazija na 88.500 ali 1 državna gimnazija na 103.000 ljudi. Pa vse to bi še prezrli, ko bi nas druge šolske razmere ne tlačile.

(Dalje prih.)

D op i s i .

Iz Dunaja 23. julija. [Izv. dop.] Komú zmage želeti, Prusom ali Francozom, je težko — pravi naš stari slovenski list in se padaje čez Napoleona (t. j. čez Francoze) stavi bolj na prusko stran. Svobodno. Ali pozabljati ne smemo, da je nemštvo naš sovražnik. Da je Napoleon krivičen mož, to znamo, a Bismarck ga presega. Mi imamo nemško izrejo, vživili smo

ljen bil. Na Kistenovki so našli mizo, in žganje jih je čakalo.

Med tem je obletel Vladimir gozd in skušal s tem dirjanjem utišiti globoko srčno bolečino. Ni pazil na pot, veje so ga v lice udarjale, večkrat je zabrel v močvirje; a dirjal ju vedno pred se naprej. Pride v klanec, ki je bil ob obeh straneh z gozdam obdan. Tih potoček se je med golim drevjem vil. Vrže se v hladno travo in črne misli se mu po glavi podé. Vidi pred seboj oblačno prihodnost, bridko čuti svojo zapuščenost. Razpor s Trojkurom mu je prorokoval novo nesrečo. Njegovo malo premoženje utegne v tuje roke priti, potem je berač. — Še le ob mraku se vrne proti domu. Nasproti mu pride pop s svojimi, Vladimir se ogne v stran in se skrije.

Bližajoč se hiši, čul je velik hrum ljudi, na dvoru je mrgolelo kmetov. Pred lopo je stalo troje kolejnrov. Pred pragom zagleda nekaj tujih ljudi v uniformah, ki so hišo ogledovali.

„Kaj je to?“ vpraša nevoljno starega Antona, „kdo so ti ljudje in kaj hočejo?“

„Oh, gospod,“ sepiha starec, „sodišče je prišlo sém. Trojekurovu nas hoté izdati in vam vzeti.“

se preveč v nemško mišljenje, nemške časopise beremo več nego drugeh: za to jih je mnogo med nami, ki Nemcem verjemo, kljubu tisočletni izkušnji, da nam Nemec nikdar ne more pravičen biti. Kako poudarja Nemec vselej humanizem, človekoljubje! Kako nam Slovanom vselej strastno očita, da nemško sovražimo, da smo barbari, ki narodno sovraščemo. In kje je več narodnega sovraščva nego baš na Nemškem zdaj? V zadnji „A. Allg.“ piše sloveči Fr. Bodenstet:

Hass gegen französischen Uebermut,

Hass gegen windigen Prahlerhum,

Hass gegen das ganze Franzosenhum.

Tako je v Nemcih, v vseh! Kedaj je še kter narod o drugem narodu tako govoril? Dobro naj se pomni, da tu je pušča obrnena proti narodu francoskomu, ne proti cesarističnemu Napoleonu, ki je prestol uzurpiral, in ki je francosko republiko pogazil. In prav po nemško pije veliki Nemec dalje:

Wohlauf, Kameraden, aus Schwaben und Mark,

Zerschlagt uns den ganzen französischen Quark.

Le simpatizirajte s Prusi, stari Slovenci, enkrat, morda takoj po vojni, ako bo Francoz strti, bodo nemški narodnjaki nam isto pesem z istim fanatizmom zapeli: „zerschlagt itd.“ —

Nemški republikanec Benedey je ravno pred nekoliko dnevi izrekel v obširnejšem članku: „od Francozov ne maramo nič, tudi jih ne maramo, ko bi nam s vobodo prinesli; tujci so, ven ž njimi!“ In Nemci proti nam? Koliko tisočkrat so nas po pasje zmerjali, jarem tujstva nakladaje nam rekli, da nam svobodo, kulturo, civilizacijo dajó! Posnemajmo njih izrek, obrnimo sulico: kar je prav za vas, to naj bo za nas, kar vam ni prav, nam ne smete siliti. Ker to delate, ste vredni tistega čustva, kterege Francozom dajete, ki vam niti vaših lastitosti ne jemljó.

Mi Slovenci smo ravno pred nemštvom v največi smrtni nevarnosti. Ne delajmo vsaj poklonov prihodnjemu morivcu. — Na Čebe se boste morda sklicovali, da — zakaj jih nismo posnemali prej in tam kjer bi prav bilo? Oni so zdaj zreli, mi ne še za katastrofo, ktero bog odvrnil!

Iz Dunaja 24. julija. [Izv. dop.] Na tukajšnji borsi, kjer so bogataši in dnarni judje izraelske in drugih ver vrlo dobro podučeni, misli in sudi večina, da bode zmagal Prus. Ta sodba je morda tem resnici podobnejša, ker večina bogatašev in borsijancev ne želi pruske zmage. — Zanimljivo je tudi, kar se na borsi govori, da so francoski agenti že zdavnaj vse inostranske kupce za nos vodili. Trosili so, da bo na Francoskem letos huda létina, ter da se žita ne bode pridelalo. To pa ni res; na Francoskem bo letos taka létina, kakor druge krati, agenti so to za izgovor imeli, da so žito nakupovali za — vojsko. Torej je bil boj že davnaj namenjen. — „Militär Ztg.“ in pa „Werzeitig.“ še zimerom rožljati z nesrečno avstrijsko sabljo. Ob enem kritikovata ta dva lista razpostavljenje prusko-nemške in francoske vojske. Kar želé, to

Vladimir glavo povesi, njegovi ljudje žalostni okolo njega stojé. Naposled eden zavpije: „Naš dobrotnik, mi nečemo nobenega druzega gospodarja, kot tebe, mi te ne zapustimo!“ Drugi skočijo k njemu in mu poljubljajo roke. „Bodite mirni, govorim z uradniki.“ Rekši gre k njim.

„Dovolite mi, da vprašam, kaj vse to pomenja,“ vpraša rudečeličnega okrajnega glavarja, ki je poleg zaničljivo gledajočega Žabaškina stal.

„To ima toliko pomeniti — odgovori oni — da smo prišli gospoda Cirila Petroviča Trojekurova postaviti v njegovo oblast in da vsacega druzega prosimo, naj se pobere.“

„Zdi se mi, da bi se bilo spodbilo to prej meni nego mojim kmetom povedati in lastnika tega posestva po dolžnosti —“

„E“ seže mu drzno Žabaškín v besedo, „prejšnji lastnik Andrej Dobrovski je umrl, tebe pa še ne poznamo. Kdo si pa ti? — Nikogar nečemo poznati.“

„Ta je naš gospodar“ zakriči eden iz krdela.

„Kdo si tam upa zijati?“ vpije jezno glavar.

„Vaš gospodar je Ciril Petrovič Trojekurov. Čujete!“

„Glejte, glejte!“ pravi isti glas.

ti može za resnico postavljajo, namreč, da je pruska vojska slabo razstavljenja, da mora torej tepe na biti. — V vseh krogih vlada velika poželjivost, da bi — ženkratek konec bil tega čakanja, kedaj se sprimejo.

Velik ropač je med nemškim študentovstvom tukaj. Ti avstrijski (?) mladi junaki so vsi Prusi. Hoteli so mnogi vstopiti v prusko armado in šli za to — ne k avstrijski gospodarji, temuč — k pruskemu poslancu. Ta jih je zavrnil na postavo. Včeraj so hoteli imeti velik zbor zarad posvetovanja, kako pomagati Prusom. Vlada je zbor sicer prepovedala, a ni jih prepovedala shoda (komersa) v krčmi. Tam se je strašno grmelo za kralja Vilhelma, za Bismarka, za nemški poklic Pruske. Nazadnje so nabirali za pruske vojake in zbrali nekaj čez 300 gld. Hoteli so iti pred hotél pruskega poslance Prusiji en „hoch!“ zakričati, a to je izostalo samo za tega delj, ker je bilo že prepozno v noč. Mi ne moremo nič imeti proti navduševanju nemške mladine, naj počne kar hoče. Tudi po policiji nikakor ne kličemo. Ali vprašamo: Ko bise naša slovanska mladina zbrala in zaruskovojsko in slovansko Rusijo denar nabirala, kaj bi avstrijska policija storila? Kakor v élke izdajnike, panskaviste in hudič vedi kaj še, bi zaprli v temnice vse Konstatirajmo in zapomnimo si take strašne dvojne mere, morda nam bo to znanje še prav prišlo — prej ko mislimo.

Politični razgled.

Uraden dunajsk list pripoveduje, da se ministri pridno posvetujejo, kako se je obnašati proti razglasjanju dogme o papeževi nezmotljivosti. Po tem listu se je sklenilo, da se ima že prihodnje dni razglasiti, ka je konkordat zgubil v Avstriji vso veljavo in da se bodo za zdaj zaukazoma vpeljalo „placetum regium“, to je da se bodo škofovska oznanila le potem smela javno razglašati, ako so škofi za to dobili dovoljenje dotedne deželne vlade.

Novosti z bojišča so postale tako suhoparne, da smo morali opustiti za danes predelo, kero smo bili v ta namen odprli. Telegrafični uradi v Berolini, Monakovem, Kolonji, Drežanji itd. ali poročil in naj si bodo še takoj kratka, sploh ne sprejemajo ali pa jih puse ležati, da zastare. Najvažnejše, kar se je do zdaj storilo, je pač to, da so Prusi 22. t. m. ob 4. uri uničili velikanski most čez Reno pri Kehlu. Razstrelili so ga. Pokanje je bilo strahovito, ves most je razdet, kosi so od nemške strani padli na francosko. Poleg tega imamo zaznamovati prvega ubitega. Pri Saarbrück-u so 22. t. m. trčili Francozi na Pruse in je bil ubit en francosk prostak.

Da se stvari tako počasno razvijajo, temu je pač v prvi vrsti krivo južno-nemško sodelovanje s Prusko. Francozi so računili na južno-nemško neutralnost. Zdaj ko so se stvari drugače zasukale, morali so Eran-

„To je zarotba!“ vpije glavar in veli sodskemu slugi, naj poišče izmed ljudi tistega, ki je govoril.

Zdajci pa krdele začne glasneje mrmirati, vpti in valiti se proti pragu. Žabaškin, glavar in spremjevalci se umaknejo v vežo in zapahnejo duri za seboj.

„Vrata razbijte!“ kriči množina.

Dobrovski sam jih začne miriti. „Nehujte, pustite, ne spravljajte sebe in mene v nesrečo! Pojet domu! Ne bojte se ničesa, naš car je dober, njegovo pomoč budem prosil. On nam pomaga, ali uporni ne smete biti.“

Ljudje se umire in razidó, dvorišče se sprazni. Žabaškin odpre duri in se zahvaljuje Vladimirju za njegovo velikodusno ravnanje. Ta ga ne pogleda. „Sklenili smo — pravi dalje prisrednik — tukaj prenočiti, ker se že mrači in bi se lehko zgodilo, da nas vaši kmetje na potu napadejo.“

„Storite, kar hočete — odgovori Dobrovski, — jaz tako nisem v hiši več gospodar.“ Po teh besedah gre v izbo svojega očeta in se zaklene.

(Dalje prih.)

cozi svoj vojni črtež predragačiti. S početka so hoteli Francozi kakor je soditi po prvih pripravah svojo glavno moč poslati proti Trierju, od koder so hoteli napredovati proti Reni na Koblenz in Majnc. Zdaj se bodo menda vrgli na Pfalco, in od tod delati proti Majncu. Ako bodo Francozi začeli vojskovanje, bodo se menda prva bitka bila na polji pri Landavu.

Južno-nemške države so svoje vojake ne-pričakovanu hitro postavile na noge. Heska armada 14.000 moč močna so je že združila z badensko 34.000 močno in tako poleg drugačja od Trierja do Bazela pričakuje Francoza velika vojna moč, ki ga bode v napredovanji zavirala in motila.

Pruski prestolni princ, ki je zapoveljnik južno-nemške armade, še zdaj ni zapustil Berolina in je 22. t. m. še kosi pri kraljevi mizi.

Novi „Press“ se telegrafuje iz Oberberga: Veliki generalni štab še ni zapustil Berolina. V vojaških krogih ne verujejo, da bi pred začetkom avgusta meseca prišlo do kaj resnega in odločivnega. Prusi so ob Reni še tako malo ali pa tako dobro nastavljeni in razstavljeni kakor Francozi na oni strani Rene. Da bi Francozi z morja napadli Nemčijo, tega se ni batilo. Skazalo se je, da onih 25000 Francozov, o katerih se je govorilo, da so pri Emdenu na Hanoveranska tla stopili, do zdaj še ni v Hanovru.

Kaj bodo storila Rusija v tekoči vojski, ne dá se še določiti. Vlada je menda prijazna Prusom, panskavista stranka pa Francozom in tako bodo Ruska težko kaj storila, ako jo ne bodo silile razmere, ki bodo še le v prihodnje nastale.

Na Angležkem se javno mnenje bolj in bolj obrača proti Francozom in časniki tako ostro pišejo. da se dunajski novinarji obotavljo ponatiskavati angleške glasove. Londonski delavci pripravljajo veliko demonstracijo proti Francozom in hoté izreči svoje velike simpatije za Nemčijo, ki je prisiljena v vojski braniti svojo samostojnost.

Naj tu dostavimo še zadnje najvažnejše telegrama: Berlin 23. julija. Poročila iz Karlsruhe in Bruchsala naznana, da Francozi napredujejo iz Lauterburga proti Worthu, Mühlburgu in Stollhofenu in da so se izognili trdnjavi Rastattu. Med Selcem in Strassburgom se je zadnjo noč napravilo 5 mostov. Iz Heidelberga se poroča, ka preti Manheimu nevarnost, da ga posedeo Francozi. Francozi napredujujo proti Kaiserslauternu, Speyerju, Prusi jim pošljajo iz Majnca in Darmstata močne vojne čete nasproti.

Peterburg 23. julija. Vladni list uradno naznana, da je ruski car vse storil, ka bi mir ohranil in da hoče ostati strogo neutralen. Sedanja vojska se nizakor ne dotika ruskih koristi in Rusija bo vselej pripravljena Evropi zopet nazaj pridobiti zgubljeni mir.

Belgrad 24. julija. „Vidovdan“ pravi, da orientalskega vprašanja ne smejo reševati velike vlasti kot evropsko vprašanje, ampak da to reševanje pridupa orientalskim narodom samim. Srbija mora biti na vse pripravljena in oborožena.

Pariz 24. julija. Pruska vlada je absolutno prepovedala vse telegrafično občevanje med Francozom in severno-nemško zvezo. Cesar je predsedoval denes ministarskemu svetu. Zagotavlja se, da pojde v četrtek k armadi.

Razne stvari.

* (Vlada in njeni organi so čisto ne-pristranski.) Tako se nam je pripovedovalo pred in med volitvami. Da ni bilo temu tako, to vsakdo vede. Da pa vlada in njeni ljudje še zdaj rogovilijo proti narodnjakom, to je morebiti manj znano. G. okrajni glavar mariborski Seeder, in njegov komisar g. Fric Finetti sta zadnje dni brala hude levite nekemu narodnemu volilcu, ki se je predrzuil podpisati oklic slovenskih rodoljubov in glasovati za narodna kandidata g. dr Srneca in Radaja. Nemec ima poleg ustave vsled ktere sme vsakdo voliti brez sile po svoji vesti in prepričanji, še en izrek in ta se glasi: „das ist doch zum Teufel holen.“ G. okrajni glavar je nekoliko tednov pred volitvami, dokler še ni imel višjega zapo-

velja, sam po mestu razglašal, da bi on, ko bi imel voliti, volil g. dr. Srneca. Zdaj pa gre narodne volilce kregati da so to storili, kar bi bil on sam storil, ko bi si bil — upal. Vso čast pred tako neodvisnostjo, nepristranostjo in priznavanjem ustavnih pravic!

* („Pavlih.“) Trojni so razlogi, zarad katerih moramo danes spregovoriti nekoliko besedic o listu, ki pod imenom „Pavlih“ in pod kinko „šaljivega“ lista zhaja na Dunaji. Mi smo „Pavlih“ priporočali, predno je začel izhajati. Storili smo to, dasiravno smo dobro vedeli, da nam je to delalo nove sovražnike v narodnih krogih, ker smo pričakovali, da bode g. lastnik stojé nad strankami pozabil, kar je imel osebno očitati osebam. Svet zdaj misli, da smo solidarni s „Pavlihom.“ Očitno tú izrekamo, da nimamo s „Pavlihom“ niti osebne, niti stvarne solidarnosti. „Pavlih“ samemu, ki nam je očital, da smo za hrbotom kazali mu nekdaj šibo, ko smo ga prijateljsko svarili, mora biti to po volji. „Pavlih“ je za solidarnost manj nego nam, ki bi negledé na vse drugo nikdar ne mogli simpatizirati z listom, ki je včeraj — ne politikarja — ampak človeka Tomana na smrtni postelji zgrabil in konkuriral z mrzlico in kostenim možem, in ki denes v posmeh stavila dra. Zarnika, od česar volitve je včeraj odvisno delal osodo našega naroda. Mi vemo ceniti osodo nesrečnega vrednika, ki ima prazno roko in prazen list pred seboj in se zastonj ozira po novi ali ideji sploh. Ali s tem plaščem se ne dadé pokriti direktne informacije, ktere vrednik napiše ali narisati dá v zadregi. — Lastniki našega lista nam dajo navadno vso svobodo pri vrejevanju našega lista: v zadovah „Pavlih“ so nam naravnost načrtili dolžnost, da nasproti stopimo početju, kero pospešuje v prvi vrsti namene naših nasprotnikov. Trebal je samo videti vesel nemškatarske obrale, ko so v roke dobili zadnji list „Pavlih“, da je vredništvo brez zatajevanja samega sebe zadostilo želji lastnikov. — Naposled moramo gáz pustiti tudi javnemu mnenju: in v tej zadevi vlada samo en glas, glas nevolje. Če so naši narodnjaki že poprej z glavami odmajevali, so zdaj „Pavlih“ naravnost imenovali slovenskega „Zvekana“, ki kakor stekel pes popade vsacega, kogar sreča na ulicah; poznamo čitalnice, ki bodo in optima forma sklenile, da se „Pavlih“ ne prejema v prihodnje, ker si nihče več ni svest, da bi mu jutri „Pavlih“ ne pogazil poštenega imena in osebne časti. Kakor na svetu sploh, tako je marsikaj pomanjkljivega v našem narodu, zato pa ne botno s kloni streljali po lastnih ljudeh, d kler se imamo braniti proti sovražnim napadom in dokler smo — narodnjaki. — Mi tem trem razlogom ne bomo pristavljali nobenega sveta. Ako zajema „Pavlih“ iz narodnega mnenja, potem bode imel tega dovolj, ako zajema drugod, potem je vsaka beseda zgubljena. Le eno še! Ako „Pavlih“ v narodnih krogih propade, bomo to obzalovali zarad njegove oblike, kakoršne tako lepe ne bodo tako lahko imel kjer drug slovensk list, a „Pavlih“ se ne bodo smeli imenovati narodnega mučenika, kajti premišljeno ali nepremišljeno storil je vse, da je od sebe pahnil zadnjega svojega — prijatelja! Da se resen list v stvarno obravnavanje „Pavlih“ nazorov ne bodo spuščali, umeva se samo ob sebi.

* (Tožnik pred krim sodnikom in sam krim.) Vodja mariborske pripravnice g. Elschnigg, rodom Slovenec, po mišljenju in delovanju ustavoverec, je svoje učence s tem svaril pred Slovenci in njih gibanjem, da hoté Slovenci avstrijsko državo raztrgati in slovenske kose Rusu vreči v žrelo. Ne gledé na to, kako zelo je g. Elschnigg pozabil na svojo pedagogiko, hočemo samo opomniti, da je to, kar je g. Elschnigg Slovencem očital zločin veleizdaje po §. 58, lit. c. kazenskega zakonika. Zdaj pa stvari tako stojé. Ali g. Elschnigg Slovencem tega zločina dokazati ne more, in ni nam treba odgovarjati na vprašanje: „Kaj je g. Elschnigg potem?“ Ali pa nam g. Elschnigg to more dokazati, potem pa je zločina sokriv in ravno tako kaznjiv, kakor slovenski veleizdajalc, zato ker je g. Elschnigg za našo veleizdajo vedel, a je ni naznani kompetentni sodniji. Zdi se nam, da je g. Elschnigg tako slab pedagog, kakor slabo verziran v kazenskem zakonu.

* (Klasičen Avstrijacizem). Dunajska N. fr. Pr. piše: „Pruska armada pojde v vojsko v samovestni, da je zdaj vse v nevarnosti, kar si je bila pred 4 leti priborovala, da bi bila takrat zastonj bojevala se, trpela in krvavela, ko bi zdaj bila premagana.“ To je s pruskega stališča čisto res; z avstrijskega sicer tudi, samo da se nam zdéto čudni patrioti, ki se zdaj navdušujejo in denarje in nitje nabirajo za to, da si Pruska v novi krivični vojski zavaruje to, kar nam je v krivični vojski pred 4 leti po tolovajsko vzela. Če se en časnikar pritoži zarad Konradove nesposobnosti, so vsi briči, preiskovalni sodniki, državni pravdinci, cele okrajne sodnije, tolmači in porotniki na nogah, zdaj pa ko je Avstrija naravnost izdaja, zdaj molči vse in v nevarnosti je le tisti, ki se oglaša proti takemu pruskemu malikovanju. Bojimo se, da se bode ta slepota še krvavo maščevala nad našo državo.

Poslano.

Iz Pekla pod Skratljevco, 21. julija.

Gospod Brezovšček se v listu 84. Slovenskega Naroda opravičuje ter pravi, da ni res, kar je bilo onjem pisanga v Slov. Narodu in javno izreka, da ni nič manj kot nemškutar in liberaluh.

Čudno vendar, gospod Brezovšček, da Vam ni ljubo, da je izvedel tudi drugi slovenski svet o Vašem vedenju? Zagotovljeni bodite, da Vam je hotel oni dopisnik v Slov. Narodu skazati le dobroto in to posebno iz teh razlogov, ker ste Vi Vaše mnenje izrekli v cerkvi na leci, in je tako tedaj mnogi naznani, hčemu Vam je oni dopisnik z njegovim dopisom še bolj pripomoci skušal.

Ali se ne spominjate gospod, kako ste se Vi že v adventu, ko so se naši rodoljubi k posvetu zbrali zradi čitalnice, lepo obnašali na leci pred k molitvi zbranimi vaščani, ter naše pobožne ženice, na mesto za rojstvo našega Izveličarja pripravljali na prepri z njih možmi?

Ali se ne spominjate, s kako lepim „epitetom ornans“ ste počastili slovenske igralke in deklamovalke, s tem da jih ste imenovali vlačuge, nesramnice itd.! Iuda Vam nič ne očitam, kakor to, za kar so mi priča vsi vaščani in kamniti svetniki štanjelske cerkve, ko bi znali govoriti, Vam kličem, ali se ne spominjate, kako ste štanjelske in kobiljeglavske rodoljube, ko so se na sežanski tabor peljali, imenovali „osle“, ter pridjali, da ni čudo, ako kaznuje Bog se slabo letino človeški rod, kteri se v vaši glavi s tem pregreši, da gre tirjat njemu od Boga dane pravice? Ako se niste mogli tega spominjati, pred ko se ste pritožili v Sl. N., svetujem Vam da skličete zdaj vse Vam vdane od čitalnic in taborov še neomadežovane pohlevne ovčice, brez s čitalničnim satnom obsedenih kozlov, ter da jih vprašate: Vi brumni možje in ženice, sem li res jaz kaj tacega govoril, kar piše o meni nek škrateljc iz Škratljevce po „cjtengah“, in videli bote, kako bodo vsi žalostni pobesili glave ter rekli: žalostno i ščipljivo, pa resnično.

Kako radi bi Vi vedeli, kako je ime onemu škrateljcu? Vedite pa, da so imena peklenih duhov za človeka nerazumljiva toraj tudi za Vas, in svetujem Vam, da drugikrat stvar dobro premislite, predno hočete med svetom koga za lažnjivca izsklicati.

Nekdo, ki Vas ni v Slov. Narodu nikdar za nemškutarja in liberaluh krstil.

Št. 110.

(2)

Razpisana služba.

Na mestni glavni dekliški šoli v Mariboru se bode s začetkom oktobra meseca t. l. oddala učiteljska služba.

Kdor hoče prositi za to mesto, naj izroči svojo prošnjo s potrebnimi spričevali in dokazi vred do 25. avgusta t. l. pri tukajšnjem mestnem šolskem sestovlju.

Solski svet mesta Maribora 22. julija 1870.

F. St. ampfl.

Naznanilo.

Učestitujemo si p. n. občinstvu naznanjati, da smo zastopništvo našega zavoda za Maribor in okolico izročili gospodu trgovcu

J o ž e f u H a a s - u

Generalna agencija ogerske zavarovalne banke za življenje „Haza“ na Dunaji 23. julija 1870.

pl. Latinovits mp.

Valvazor

„Ehre des Herzogthums Krain.“

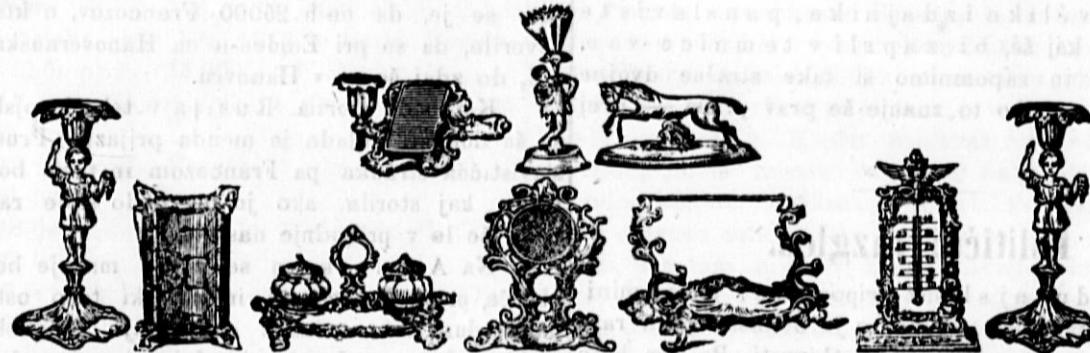
Ta zdaj že redko najti knjiga 4 folio - zvezke s podobami od l. 1699, je za 40 gld. na prodaj pri Paul Halmovi bukveprodajalcu (büchergeschäft) na Dunaji. (9)

Dobro došla!

Narodno-gospodarski duh časa pozdravlja kupčijsko hišo

TRAUGOTT-A FEITEL-A

na Dunaji, verlängerte Kärtnerstrasse 57, Kärntnerring Nr. 2.



Posebno priporočljiva je ta iz najboljega masivnega dunajskega bronca izdelana garnitura za pisanje, vsled isov sestavljena iz 10 kosov, samo za tri f.; francoska garnitura f. 5; s ciseliranimi in pozlačenimi robovi f. 12; posamezni kosi po 20 kr. do f. 1.

Najlepše stvari iz litega bronsa: Par miznih svečnikov kr. 80, f. 1.80, 1.80, 2, 2.50, 3; detto dvoročen par f. 3.50, 4. Ročni svečniki 20, 30, 45, 50, 60 kr., detto z netilom 30 kr.; pepelnik v mnogih licih 20, 30, 40, 50 kr. Držaj za ure 30, 55, 65, 80 kr. Držaj za cigare z netilom f. 1, 1.50. — 1 hranilnica 25, 30 kr., detto velika 90 kr., 1 gorkomer za sobe 80 kr., f. 1.20, 160. Teža za pisma v figurah in živalih 35, 50 kr., f. 1. Pečesni ročnik 25, 50, 60 kr., f. 1. Tintnik 35, 45, 80, 90 kr. detto velik s peresnim ročnikom f. 1.50, 2.

30 kr. kineško-srebrna žličica, garantirana.	30 kr. nežno pozlačen medaljon za fotografije.	8 kr. mijo v obliki sadja, vsakojako: brezke, jabolka, kumare itd.
60 kr. kineško-srebrna žličica, garantirana.	5 kr. dekliški lovec, velika burka.	50 kr. mijo v obliki sadja v elegantnih korbičih, več sorte 90 f. 1, 1.20.
90 kr. kineško-srebrne vilice in nož, angleška klinja.	5 kr. listnica, veča kr. 8, 10.	f. 2. Anglež na samokotu, isto z uro.
f. 8. album z muzike, igra 2 igri.	30 kr. pozlačen bronsast rob, zlat obrezek: listnica z olovko, elegantna juftovina.	20 kr. lepo pisana kositarjeva skodelica, veča po kr. 30, 40, 50.
10 kr. lakiran pas.	f. 1.20 lipuer-service za 6 oseb.	80 kr. lepo toaletno zrcalo s zapirljivo miznico.
35 kr. usnjati pas, močan.	10 kr. kaledar za na steno.	f. 2. isto napolnjeno z mjlom in vonjavjo.
3 kr. praktična mašina za vtikanje nit.	8 kr. centimeter.	8 kr. fino jeklena veriga za ure.
10 kr. pletna korbica iz srebr. drata.	2 kr. knjižica papirja za smodke.	15 kr. fina jeklena verižica.
8 kr. igra otročjih kvart.	4 kr. strugla za jezik.	35 kr. fina verižica z jeklenimi koraldami.
20 kr. pakfonasta žličica.	8 kr. pila za nohte, jeklena.	65 kr. 100 angleških pismenih papirjev s gumiranimi ovtiki.
10 kr. pakfonasta žličica.	10 kr. verižica za škarje.	8 kr. fino zobna pasta.
80 kr. pakfonasta velika žličica za juho.	35 kr. kleščice za orehe.	10 kr. fino zobna krtička.
40 kr. pakfonasta velika žličica za mleko.	8 kr. pošet.	8 kr. ostrivec za olovke.
40 kr. pakfonast razsipavec za poper.	10 kr. škatlica jeklenih peres.	10 kr. angleške škarje, veča 18, 20 kr.
60 kr. pakfonast razsipavec za sladkor.	25 kr. ročni svečnik, masivna bronsa.	3 kr. zapetnik za rokovice.
f. 1.20 čedna pisma mapa.	20 kr. nožni bruz iz poroznega oglja.	4 kr. novozlata gumba za bele zavratkinke.
f. 1.90 taka z pisnim orodjem.	15 kr. električen brisač za lampe, prav praktičen.	30 kr. žalostinski kinč.
5 kr. ducent peresnih ročnikov.	10 kr. fina škarje za šlinganje.	5 kr. krasen umeten ogenj v sobi, veči 10, 15 kr.
10 kr. glavni urni ključ za vsako uro.	60 kr. čed in ustnjet ettui, za šivanje napolnjeno.	30 kr. čarobna iglena škatlica, z iglam napolnjena.
60 kr. polna toaletna kasetta, veča f. 1, 1.50.	90 kr. risavno orodje, veča f. 1.20, 1.50, 2.	35 kr. burkast prstan škopnik.
f. 1.30 šab z kosteni figurali.	45 kr. pozlačena sivna blazina privrtljiva.	20 kr. fino svilnat gospodski zavratnik, najfinje 30, 40 kr.
15 kr. rešta sekanih koravd, pravih.	60 kr. usnjata gospodska torbica, veča kr. 70, 90, f. 1.20.	25 kr. Wertheimova hranilnica.
f. 1 lepa zapirljiva šatula za rokovice in šiv, iz palisandra.	85 kr. globus za učence s podnožjem.	4 kr. lepo rezljani okvir za fotografije.
15 kr. par manšetnih gumb novozlatih.	40 kr. novozlata broša in uhani!	40 kr. fino portemonnaie, z bronastim robom, še elegantnej 50, 60, 80 kr.
30 kr. cela garnitura smizetnih in manšetnih gumb, novozlatih.	50 kr. morsko-penasta cev s fotografijo.	20 kr. kovana možnjica za cigaretne tabak z usnjem preoblečena.
80 kr. pozlačena napestnica, eleg. f. 1, 1.50.	5 kr. angleški ščipavec za cigare.	30 kr. Netilo z lunto.
45 kr. pozlačena broša za fotografijo.	f. 1. nož, 6 klinj želvedinoplatičen.	20 kr. par otročjih hlačnikov.
30 kr. iz granata broša in uhani.	50 kr. angležkajutinska možnjica usnjena podšita.	30 kr. par za odrastle, najfinje 40, 50 kr.
10 kr. elegantna igla za gospodske zavratnike, najfinje kr. 25, 30.	35 kr. otročja ura z bilom.	65 kr. natanko regulirana vremenska ura.
25 kr. pušpanove vilice in žličice za salato.	50 kr. jako zanimiva družinska igra veča in zanimivejša kr. 60, 80, f. 1—4.	(1)
10 kr. gospodski zavratnik v barvah.	8 kr. lep karton pečatnega vozka.	
f. 2.50 punca, ki kriči papu in mama, veča 3 f.	f. 1.20 prava morsko-penasta pipa z jantarjevo cevjo, turška.	
10 kr. 100 pravih angleških šivanjk.	8 kr. kos gliserinskega mjlja.	
10 kr. karton iglic za pletenje.		
40 kr. gospodska veriga novozlata.		

Proti poštnemu povzetju se hitro pošilja po pošti.

Slawisches Verschickungsgeschäft und Waarenhaus **TRAUGOTT FEITEL**, in Wien, Kärnterring 2, Kärntnerstrasse 57.